

Taras, Halina

Sprawozdanie z badań osady wielokulturowej w Hrubieszowie-Podgórzu, stan. 5, woj. zamojskie w 1995 r.

Archeologia Polski Środkowowschodniej 1, 151-155

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HALINA TARAS

SPRAWOZDANIE Z BADAŃ OSADY WIELOKULTUROWEJ W HRUBIESZOWIE-PODGÓRZU,
STAN. 5, WOJ. ZAMOJSKIE W 1995 R.

Stanowisko zostało odkryte w 1985 r. podczas badań powierzchniowych AZP. W latach 1992-1993 prowadzono na nim ratownicze badania wykopaliskowe w związku z budową nowego śmietniska miejskiego (E. Banasiewicz i in. 1992; J. Niedźwiedź, W. Panasiewicz 1994). Stanowisko zajmuje rozległy cypel na prawym brzegu Huczwy, eksponowany w kierunkach NE, N, NW (ryc. 1). Materiał archeologiczny, w przeważającej ilości wczesnośredniowieczny, występuje na powierzchni przeszło 10 ha. W wyniku prac ratowniczych zbadano powierzchnię około 2,5 ha, dokumentując 170 obiektów związanych z osadami datowanymi na neolit, epokę brązu i wczesne średniowiecze oraz 3 wczesnośredniowieczne obiekty grobowe.

W roku 1995 ustało zagrożenie pracami inwestycyjnymi, prace wykopaliskowe jednak kontynuowano ze względu na dużą wartość poznawczą stanowiska.

Wykop o powierzchni 80 m² usytuowano na polu ornym na wschód od ogrodzenia śmietniska miejskiego. Warstwa czarnoziemiu ma tutaj miąższość około 1 m, co spowodowało, że część odsłoniętych obiektów była widoczna dopiero po osiągnięciu granicy calca lessowego. Wyżej czytelne były jedynie te obiekty, których ścianki wylepione były gliną, bądź ich wypełnisko zawierało polepę, żużel itp. Ogółem odsłonięto 7 obiektów (ryc. 2), związanych z osadą wczesnośredniowieczną. Były to budowla mieszkalna typu ziemiankowego (nr 178) długości około 8 m, czytelna dopiero na głębokości 100-125 cm, której wyeksplorowano tylko część wschodnią. W swojej NE partii zawierała pozostałości pieca (?) z którego rumowisko (obiekt nr 175) w postaci płaskich płytek polepy, niektóre z odciskami konstrukcji plecionkowej, rejestrowano już od głębokości około 50 do 90 cm. Drugi piec - wydrążona w ścianie nisza, ruszt i ścianki wylepione gliną (obiekt 176) zlokalizowany był w narożniku NE. Piec zachował się tylko w spągu, sklepienie w większości zostało zniszczone, który znajdował się na

głębokości 85,5-87,5 cm.

Wewnątrz chaty zarejestrowano jeszcze jeden obiekt, regularną jamę o średnicy około 110 cm, o wypełnisku nieco ciemniejszym niż wypełnisko chaty, tylko nieznacznie zagłębioną w jej podłogę (czytelna na głębokości 114-135 cm). Wystąpiły w niej przede wszystkim kości zwierzęce.

W pobliżu, na wschód od ziemianki, odsłonięto dwa obiekty produkcyjne. Jeden z nich o średnicy 50 cm (nr 174), rejestrowany od głębokości 42 do 58 cm stanowił skupisko brył polepy i żużla. Wystąpiły tu również duże fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych. Drugi obiekt (nr 177) był prawdopodobnie piecem do wypalania wapna. Na głębokości 46-70 cm zarysowała się regularna jama o średnicy 70 cm zawierająca w centrum spieczony wapień, calcowy less wokół i pod nim wypalony był do barwy pomarańczowej. Od północy przylegało do tego obiektu wydłużone, nieregularne zagłębienie (nr 177a) o długości około 180 cm, zawierające ciemnobrunatne wypełnisko z dużą ilością węgla drzewnych, położone niżej w stosunku do wapiennika - spąg rejestrowany na głębokości 90-112 cm.

Ostatni obiekt (nr 179), nie zawierający materiału, zlokalizowano przy SE narożniku chaty. Była to jama o średnicy 120 cm czytelna na głębokości 102,5-123,5 cm.

W warstwie kulturowej zarejestrowano znaczną ilość materiałów ceramicznych związanych z osadnictwem neolitycznym, a przede wszystkim epoki brązu - kultury mierzanowickiej, strzyżowskiej, trzcinieckiej oraz wczesnośredniowiecznym. Zauważono, że od głębokości około 60 cm, poza obiektami dominował przede wszystkim materiał pradziejowy (trudno tu mówić o precyzyjnej stratygrafii gdyż teren ten mocno był poryty przez gryzonie). Oprócz ceramiki wystąpiły liczne narzędzia krzemienne, w tym fragmenty form bifacjalnych a także szpila brązowa o główce sklepanej i zwiniętej w uszko.

Literatura

Banasiewicz E., Buszewicz J., Koman W.,
Panasiewicz W.
1992 Badania ratownicze w Hrubieszowie - Podgórzu,
na stan. nr 5, Spr. zam., s. 44-49.

Niedźwiedź J., Panasiewicz W.
1994 Wyniki nadzorów archeologicznych na osadzie
wielokulturowej w Hrubieszowie - Podgórzu stan.
5, Spr. zam., s. 52-58.

HALINA TARAS

EXPLORATION OF THE MULTICULTURAL SETTLEMENT IN HRUBIESZÓW-PODGÓRZE, SITE 5

The site is located in a promontory in the valley of the Huczwa river. Archeological examinations have been carried out here since 1992 (E. Banasiewicz, J. Buszewicz, W. Koman, W. Panasiewicz 1992; J. Niedźwiedz, W. Panasiewicz 1993). Altogether they have uncovered about 180 objects from the area of about 1 ha so far.

In 1995 excavations did not have a wide range. Only about

1 are was uncovered, leading to a discovery of 6 objects, mainly from the early Middle Ages, including remnants of a hut sunk into ground and two ovens.

The culture layer yielded materials from earlier settlement phases, namely, from the Bronze Age, from the Strzyżów culture, Mierzanowice culture, and first of all from the Trzcinniec culture.

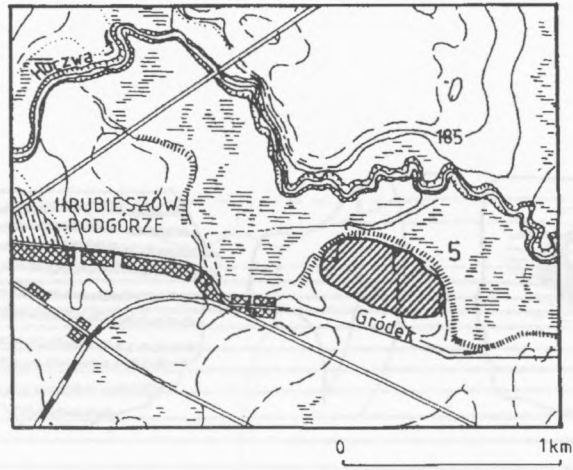
Katedra Archeologii UMCS w Lublinie

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

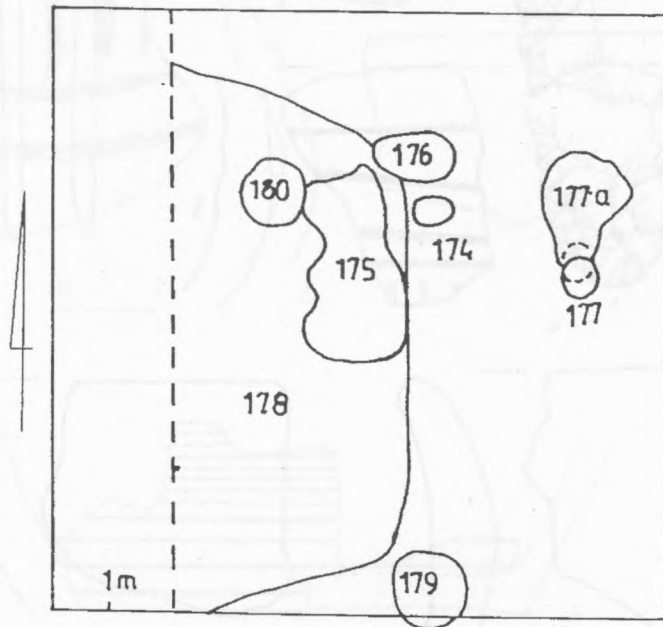
[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint text at the bottom left, possibly a reference or note]

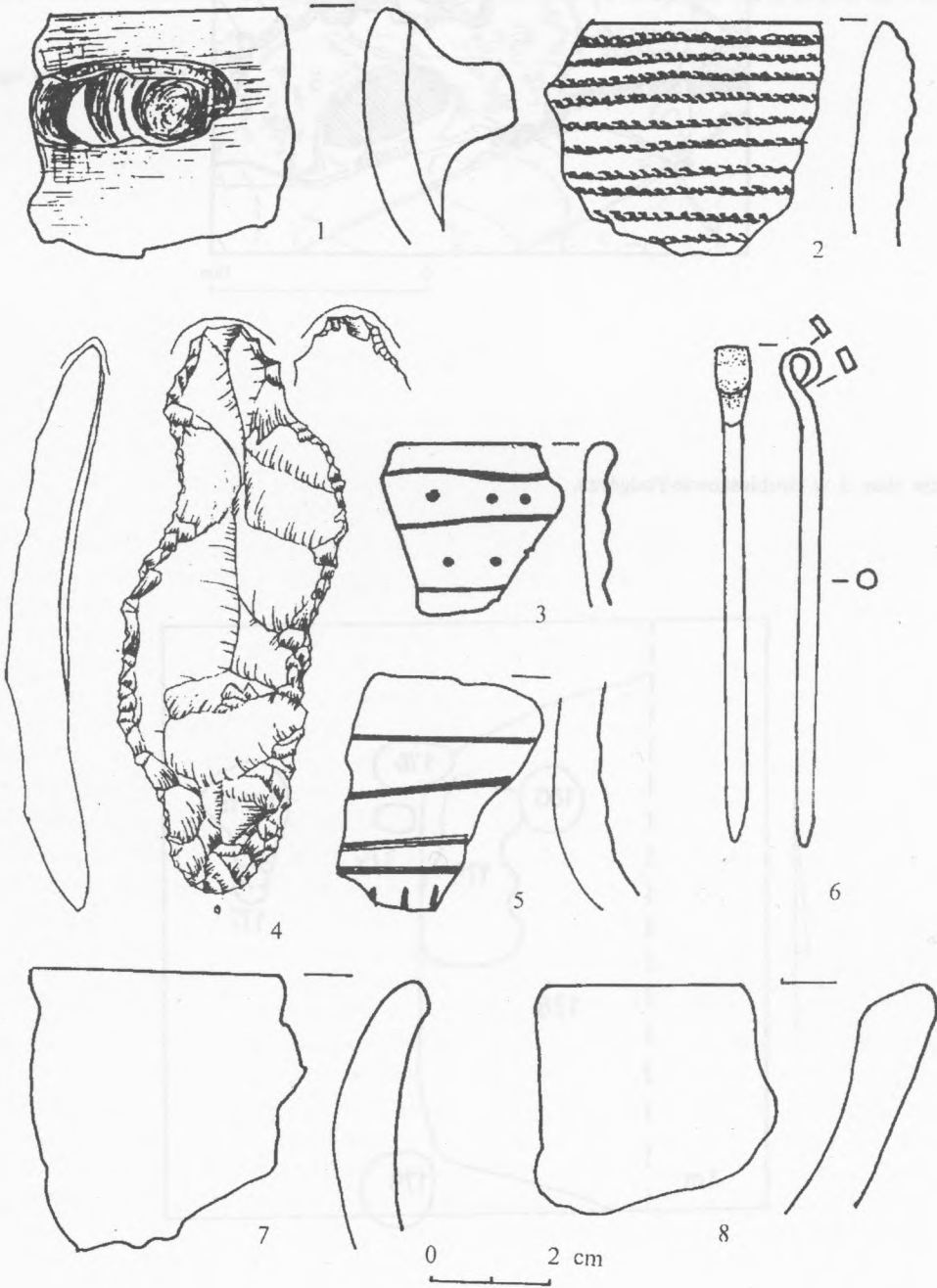
[Faint text at the bottom right, possibly a reference or note]

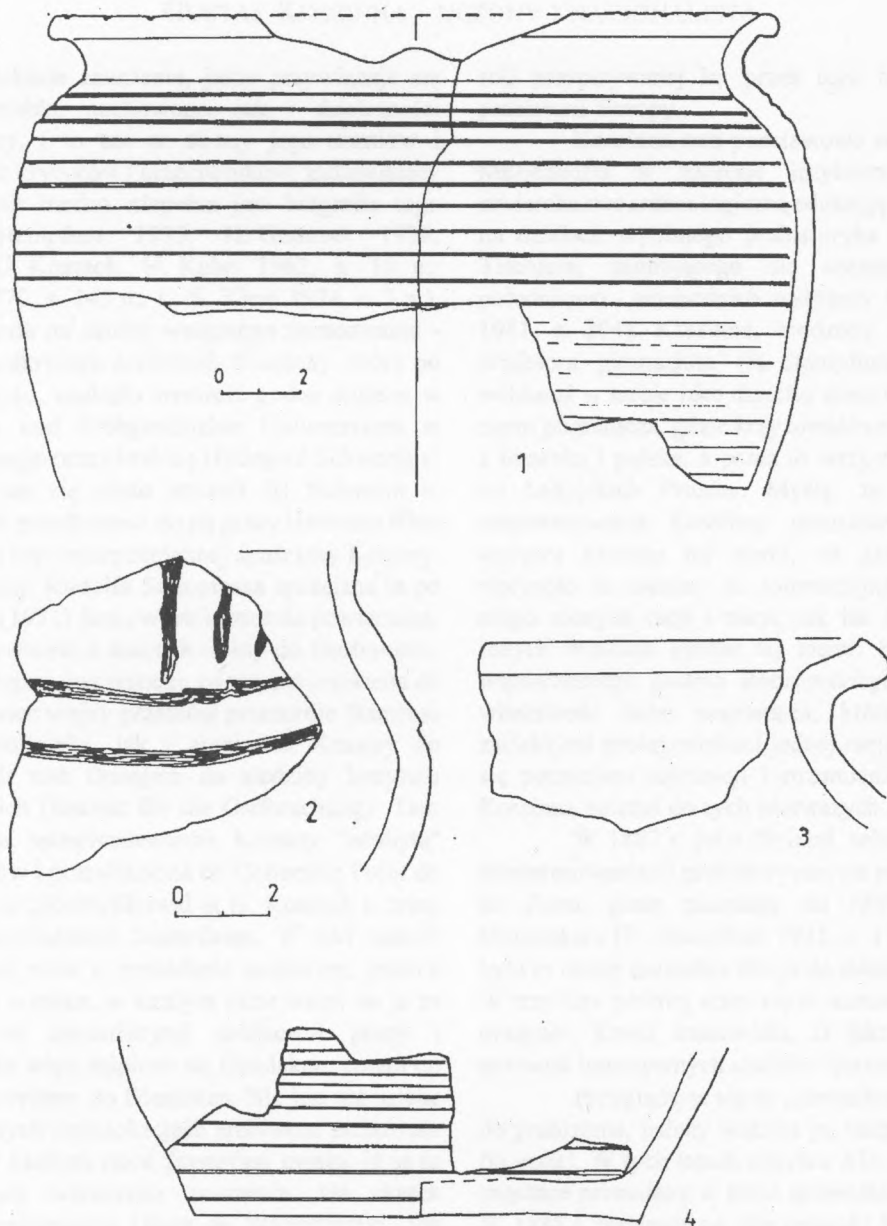
Ryc. 1. Lokalizacja stan. 5 w Hrubieszowie-Podgórzu.

Ryc. 2. Hrubieszów-Podgórze, stan. 5. Plan odkrytych obiektów.

Ryc. 3. Hrubieszów-Podgórze, stan. 5. Wybór zabytków z epoki brązu.

Ryc. 4. Hrubieszów-Podgórze. Ceramika wczesnośredniowieczna.